

MALTA

QORTI CIVILI

PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF

JOSEPH R. MICALLEF

Seduta tal-15 ta' Lulju, 2014

Citazzjoni Numru. 454/2008

HSBC BANK MALTA p.l.c. (C – 3177)

VS

TRIBAG LIMITED (C – 23813) debitur prinċipali; u Sebastian Dalli u martu Maria Dalli; u Alexander Attard u martu Carmelina Attard; u S.A. Construction Limited (C – 6055); u Asset Investments Limited (C – 15519), ilkoll garanti solidali bejniethom flimkien mas-soċjeta' konvenuta debitor prinċipali

II-Qorti:

Rat ir-Rikors Mañluf imressaq fil-5 ta' Mejju, 2008, li bih u għar-raġunijiet hemm imsemmija, l-Bank attur talab li din l-Qorti (i) tikkundanna lill-imħarrkin kollha flimkien u solidalment bejniethom biex iħallsuh is-somma ta' mija u wieħed u sebgħin elf mija u tlieta u tletin euro u wieħed u tmenin ċenteżmi (€ 171,133.81) (ekwivalenti għal Lm73,465.74ċ) kif lilu dovuti minnhom in kwantu għal mija u tmienja u sittin elf u erbgħin euro u tliet ċenteżmi (€ 168,040.03) bilanċ fil-Kont kurrent (*Overdraft Account* numru 043-003904-001 f'isem Tribag Limited u Elbros Construction Limited u l-bilanċ ta' tlitt elef u tlieta u disgħin euro u tmienja u sebgħin ċenteżmi (€ 3,093.78) bħala mgħax fuq l-imsemmi ammont mañdum sal-4 ta' Jannar, 2008, kif jidher mill-*istatement* mehmuż; u (ii) tikkundanna lill-istess imħarrkin biex iħallsuh solidalment bejniethom imgħax bit-tmienja fil-mija (8%) fis-sena fuq l-imsemmija somom b'señħ mill-5 ta' Jannar, 2008, sal-jum tal-ħlas effettiv. Talab ukoll l-ispejjeż;

Rat id-degriet tagħha tat-13 ta' Mejju, 2008¹, li bih u fuq talba magħmula mill-bank attur b'rikors tiegħu ta' dakinhar, ordnat il-bidla tal-att tar-Rikors Mañluf b'ieħor u n-notifika tiegħu mill-ġdid lill-imħarrkin;

---

¹ Paġ 37 tal-proċess

Rat it-Twegiba Maħlufa mressqa mill-imħarrkin miżżewġin Attard fil-11 ta' Awwissu, 2008, li biha laqgħu għall-azzjoni attriċi billi, b'mod preliminari, qalu li huma laqgħu notifika ta' żewġ atti differenti li wieħed minnhom jidher li huwa Rikors Maħluf bil-proċedura sommarja speċjali, u għalhekk jeħtieġ li tkun ċarata s-sitwazzjoni; qalu wkoll li ma humiex il-kontraditturi legittimi tal-azzjoni attriċi u jitolbu li jinħelsu milli jibqgħu iżjed fil-kawża. Fil-mertu, laqgħu billi qalu li t-talbiet attriċi ma humiex mistħoqqa u la fil-fatt u lanqas fid-dritt u li huma ma għandhom iħallsu xejn lill-Bank attur billi l-imħarrka Carmelina Attard qatt ma ffirmat xi kuntratt li bih intrabtet li tħallas lill-Bank filwaqt li l-imħarrekk Alexander Attard jgħid li lilu ħadd qatt ma qallu bil-kuntratti li saru u wisq anqas iffirmandom. Huma qalu wkoll li ma jistgħux jifhmu kif il-Bank attur wasal biex jikkwantifika s-somma mitluba fir-Rikors Maħluf;

Rat it-Twegiba Maħlufa mressqa mill-imħarrkin miżżewġin Dalli u minn Asset Investments Limited fit-18 ta' Awwissu, 2008, li biha laqgħu għall-azzjoni attriċi billi, b'mod preliminari, eċċepew il-preskrizzjoni safejn l-azzjoni tressqet kontra l-miżżewġin Dalli ladarba r-rabta tagħhom mal-Bank attur seħħet b'kitba privata. Fil-mertu, laqgħu billi qalu li l-ebda wieħed jew waħda minnhom ma kienu garanti xierqa għall-finijiet tal-artikolu 1931 tal-Kodiċi Ċivili ladarba fl-ebda waqt li l-Bank talabhom jidhlu garanti tal-kumpannija imħarrka ewlenija ma kellhom għid u assi biżżejjed biex jagħmlu tajjeb għad-debitriċi ewlenija. Huma žiedu jgħidu li kienu qegħdin jinqdew bir-rimedju li tagħtihom il-liġi biex, qabel jiġġegħlu jħallsu, jitolbu li ssir il-likwidazzjoni tal-kont bejn il-Bank attur kreditur u l-kumpannija debitorija ewlenija. F'kull każ, huma ma jistgħux jintalbu jagħmlu tajjeb bħala garanti f'somma oġġla minn ħamsa u sebgħin fil-mija (75%) tal-kreditu li d-debitriċi ewlenija jirriżulta li għandha tagħti lill-Bank attur. Qalu wkoll li l-Bank attur irid iġib provi tajbin biżżejjed biex isostni l-pretensjonijiet tiegħu u li, f'kull każ, huma ma għandhomx ibatu l-ħlas tal-ispejjeż tal-kawża ladarba l-Bank attur naqas li jħares id-dispożizzjonijiet tal-artikolu 1930(2) tal-Kodiċi Ċivili qabel ma għadda biex jiftaħ din il-kawża. Talbu wkoll is-sejħha fil-kawża ta' George Gatt bħala garanti solidali u ta' Elbros Construction Limited bħala ko-debitriċi ewlenija mal-kumpannija mħarrka Tribag Limited. Žiedu jgħidu li l-Bank attur minn rajh u bla ma kiseb il-kunsens tagħhom, qabad u

heles lil xi garanti oħrajn mir-rabta tagħhom b'mod mhux ġust u bi ħsara għall-istess eċċipjenti. Temmew jgħidu li, qabel ma ssir il-likwidazzjoni tal-ammont li tassew imissu jitħallas lill-Bank attur, imisshom jintraddu lura l-flejjes meħuda mill-imsemmija kont bankarju minn terzi għal għanijiet oħra minn dawk li l-facilita' kienet maħsuba għalihom jew li għalihom kienet ingħatat fl-ewwel lok;

Rat id-degriet tagħha tat-2 ta' Diċembru, 2008², li bih u għar-raġunijiet hemm imsemmija ċaħdet talba magħmula mill-kumpanija mħarrka Tribag Limited b'rikors tagħha tal-21 ta' Ottubru, 2008, biex issib li n-notifika tal-atti tal-kawża lill-istess kumpanija kienet saret bi ksur tal-liġi;

Rat id-degriet mogħti minnha waqt is-smiġħ tal-11 ta' Diċembru, 2008³, li bih tat żmien lill-kumpanija mħarrka Tribag Limited biex tressaq il-kontestazzjoni tagħha għall-azzjoni attriċi;

Rat il-verbal tas-smiġħ tat-22 ta' Jannar, 2009⁴, fejn l-għaref difensur tal-kumpanija mħarrka Tribag Limited għarraf lill-Qorti li l-kumpanija patroċinata minnu għażlet li ma tingediex bl-opportunita' li tatha l-Qorti biex tressaq Tweġiba Maħlufa, u b'hekk l-istess kumpanija mħarrka baqgħet kontumaċi;

Rat id-degriet tagħha tat-22 ta' Jannar, 2009, li bih ordnat li, qabel kul haġa oħra, tkun trattata u maqtugħa t-tieni eċċezzjoni preliminari tal-imħarrkin miżżewġin Attard;

---

² Paġ. 80 tal-proċess

³ Paġ. 84 – 5 tal-proċess

⁴ Paġ. 87 tal-proċess

Rat il-verbal tas-smigh tal-14 ta' Mejju, 2009⁵, li bih l-imħarrkin miżżewġin Attard iddikjaraw li kienu qegħdin jirtiraw it-tieni eċċezzjoni preliminari tagħhom;

Rat id-degriet tagħha tat-2 ta' Marzu, 2010⁶, li bih ċaħdet it-talba magħmula mill-imħarrkin b'rikors tagħhom tat-3 ta' Novembru, 2009, biex issir is-sejħa fil-kawża ta' George u Carmen miżżewġin Gatt;

Rat id-degriet tagħha tat-30 ta' Novembru, 2010⁷, li bih ħatret lill-Avukat Maria Dolores Gauči biex tisma' l-aħħar xhieda fil-kontro-eżami li l-partijiet riedu jagħmlu;

Rat il-verbal tas-smigh tal-1 ta' Diċembru, 2011⁸, li fih il-partijiet għarrfu lill-Qorti li kienu bdew tentativi għal transazzjoni;

Rat il-verbali tas-smigh sa dak tat-3 ta' Diċembru, 2013⁹, fejn il-kawża kienet qiegħda titħalla għaċ-ċessjoni;

Rat in-Nota ta' Ċessjoni mressqa mill-Bank attur fit-8 ta' April, 2014¹⁰, fil-konfront tal-imħarrkin miżżewġin Dalli u tal-kumpannija mħarrka Asset Investments Limited;

---

⁵ Paġ. 104 tal-proċess

⁶ Paġ. 248 tal-proċess

⁷ Paġ. 733 tal-proċess

⁸ Paġ. 765 tal-proċess

⁹ Paġ. 773 tal-proċess

Rat in-Nota mressqa mill-Bank attur waqt is-smigh tas-6 ta' Mejju, 2014¹¹, bi prospett mehmuz magħha;

Rat in-Noti mressqa mill-Avukat Joseph Arrigo fis-6 ta' Mejju, 2014¹², u fis-26 ta' Ġunju, 2014¹³, li bihom irrinunzja għall-patroċinju tal-imħarrkin mizzewġin Attard u ta' S.A. Construction Limited;

Rat l-atti kollha tal-kawża;

Semgħet ix-xhieda mressqa mill-partijiet, u rat id-dokumentazzjoni meħtieġa;

Rat id-degriet tagħha tas-26 ta' Ġunju, 2014, li bih ħalliet il-kawża għal lum għas-sentenza;

Ikkunsidrat:

---

¹⁰ Paġ. 774 tal-proċess

¹¹ Paġ. 776 tal-proċess

¹² Paġ. 778 tal-proċess

¹³ Paġ. 782 tal-proċess

Illi din hija azzjoni għall-ħlas ta' dejn maħluq f'faċilita' bankarja. Il-Bank attur (minn issa 'l quddiem imsejjaħ "HSBC") kien ta faċilita' ta' *overdraft* lill-kumpannija mħarrka (minn issa 'l quddiem imsejjaħ "Tribag") u lil kumpannija oħra. L-imħarrkin miżżewġin Attard u l-imħarrkin miżżewġin Dalli u kumpanniji tagħhom rispettivi (minn issa 'l quddiem imsejjaħ "SAC" u "Asset" rispettivament) kienu ntrabtu bħala garanti solidali ma' Tribag għall-ħlas lura tal-faċilita'. Billi d-dejn baqa' ma nqatax, HSBC fittex lil Tribag u lill-garanti solidali Attard, Dalli, SAC u Asset għall-ħlas tal-bilanċ li jgħid li għad għandu jitħallas u kif ukoll għall-imgħaxijiet legali miġmugħin fuq l-imsemmi bilanċ;

Illi Tribag baqgħet kontumaċi, minkejja li kienet talbet u ngħatat żmien biex tressaq il-kontestazzjoni tagħha għall-azzjoni attriċi;

Illi, min-naħa tagħhom, l-imħarrkin Dalli u Asset kienu laqgħu għall-azzjoni attriċi billi, b'mod preliminari, eċċepew il-preskrizzjoni safejn l-azzjoni tressqet kontra l-miżżewġin Dalli ladarba r-rabta tagħhom mal-Bank attur seħħet b'kitba privata. Fil-mertu, laqgħu billi qalu li l-ebda wieħed jew waħda minnhom ma kienu garanti xierqa għall-finijiet tal-artikolu 1931 tal-Kodiċi Ċivili ladarba fl-ebda waqt li l-Bank talabhom jidhlu garanti tal-kumpannija imħarrka ewlenija ma kellhom għid u assi biżżejjed biex jagħmlu tajjeb għad-debitriċi ewlenija. Huma žiedu jgħidu li kienu qegħdin jinqdew bir-rimedju li tagħtihom il-liġi biex, qabel jiġġegħlu jħallsu, jitolbu li ssir il-likwidazzjoni tal-kont bejn il-Bank attur kreditur u l-kumpannija debitorji ewlenija. F'kull każ, huma ma jistgħux jintalbu jagħmlu tajjeb bħala garanti f'somma ogħla minn ħamsa u sebghin fil-mija (75%) tal-kreditu li d-debitriċi ewlenija jirriżulta li għandha tagħti lill-Bank attur. Qalu wkoll li l-Bank attur irid iġib provi tajbin biżżejjed biex isostni l-pretensjonijiet tiegħu u li, f'kull każ, huma ma

għandhomx ibatu l-ħlas tal-ispejjeż tal-kawża ladarba l-Bank attur naqas li jħares id-dispożizzjonijiet tal-artikolu 1930(2) tal-Kodiċi Ċivili qabel ma għadda biex jiftaħ din il-kawża. Talbu wkoll is-sejha fil-kawża ta' George Gatt bħala garanti solidali u ta' Elbros Construction Limited bħala ko-debitriċi ewlenija mal-kumpannija mħarrka Tribag Limited. Żiedu jgħidu li l-Bank attur minn rajh u bla ma kiseb il-kunsens tagħhom, qabad u ħeles lil xi garanti oħrajn mir-rabta tagħhom b'mod mhux ġust u bi ħsara għall-istess eċċipjenti. Temmew jgħidu li, qabel ma ssir il-likwidazzjoni tal-ammont li tassew imissu jitħallas lill-Bank attur, imisshom jintraddu lura l-flejjes meħuda mill-imsemmija kont bankarju minn terzi għal għanijiet oħra minn dawk li l-faċilita' kienet maħsuba għalihom jew li għalihom kienet ingħatat fl-ewwel lok;

Illi, għalkemm tressqu l-provi kemm mill-Bank u kif ukoll mill-imsemmija imħarrkin, intlaħaq qbil bejn il-partijiet u l-istess imħarrkin u d-dejn minnhom dovut kien likwidat u mħallas. Minħabba f'hekk, HSBC ċeda l-kawża tiegħu kontra l-imħarrkin Dalli u Asset. Fid-dawl ta' din iċ-ċirkostanza, il-Qorti ma jidhrilhiex li għandha għalfejn tqis iżjed l-eċċezzjonijiet – preliminari u wkoll dawk fil-mertu – li qajmu l-imsemmija mħarrkin;

Illi SAC, għalkemm laqgħet ukoll in-notifika tal-atti tal-kawża, baqgħet ma ressqet qatt il-kontestazzjoni formali tagħha u għaldaqstant waqgħet kontumaċi;

Illi, min-naħa tagħhom, l-imħarrkin miżżewġin Attard laqgħu għall-azzjoni attriċi billi, b'mod preliminari, qalu li huma laqgħu notifika ta' żewġ atti differenti li wieħed minnhom jidher li huwa Rikors Maħluf bil-proċedura sommarja speċjali, u għalhekk jeħtieġ li tkun ċarata s-

sitwazzjoni; qalu wkoll li ma humiex il-kontraditturi legittimi tal-azzjoni attriċi u jitolbu li jinħelsu milli jibqgħu iżjed fil-kawża. Fil-mertu, laqgħu billi qalu li t-talbiet attriċi ma humiex mistħoqqa u la fil-fatt u lanqas fid-dritt u li huma ma għandhom iħallsu xejn lill-Bank attur billi l-imħarrka Carmelina Attard qatt ma ffirmat xi kuntratt li bih intrabtet li tħallas lill-Bank filwaqt li l-imħarrekk Alexander Attard jgħid li lilu ħadd qatt ma qallu bil-kuntratti li saru u wisq anqas iffirmahom. Huma qalu wkoll li ma jistgħux jifhmu kif il-Bank attur wasal biex jikkwantifika s-somma mitluba fir-Rikors Maħluf;

Illi aktar 'il quddiem, wara li beda s-smiġħ tal-kawża, l-imsemmija mħarrkin irtiraw it-tieni eċċezzjoni preliminari tagħhom dwar jekk kinux legittimi kontraditturi tal-azzjoni attriċi. Madankollu, baqgħu ma ressqu qatt aktar minn hekk xi provi biex isostnu l-eċċezzjonijiet l-oħrajn tagħhom;

Illi fid-dawl tal-iżviluppi proċedurali li ssemmev qabel, din is-sentenza sejra tqis it-talbiet ta' HSBC fil-konfront tal-imħarrkin Tribag, SAC u l-miżżewġin Attard u tal-eċċezzjonijiet imqajmin minn min minnhom u li għadhom ma ġewx irtirati;

Illi mill-fatti li joħorġu mill-atti tal-kawża jirriżulta li bis-saħħa ta' kuntratt pubbliku tal-4 ta' Ġunju, 1999¹⁴, fl-atti tan-Nutar Anthony Abela, HSBC ta lil Tribag u lil Elbros Construction Limited flimkien bejniethom faċilita' ta' *overdraft* sal-ogħla somma ta' ħames mija u tlethax-il elf Lira Maltin (Lm 513,000)¹⁵ u dan taħt il-patti u taħt il-kundizzjonijiet hemm imfissra. Għalkemm iż-żewġ kumpanniji kienu ntrabtu ma' HSBC b'mod solidali, Tribag kienet intrabtet li tħallas sa ħamsa u sebgħin fil-mija (75%) tad-dejn, filwaqt li Elbros Construction Limited intrabtet għall-ħamsa u għoxrin fil-mija (25%) l-oħrajn;

¹⁴ Dok "A", f'pagġ. 6 – 10 tal-proċess

¹⁵ Li jġibu € 1,194,969 fi flus tal-lum

Illi bis-saħħa ta' kuntratt pubbliku ieħor fl-atti tal-istess imsemmi nutar pubbliku tal-10 ta' Marzu, 2000¹⁶, HSBC għolla l-limitu tal-imsemmija faċilita' ta' *overdraft* sas-somma ta' tmien mija u ħamsa u ħamsin elf Lira Maltin (Lm 855,000)¹⁷. Il-kundizzjonijiet kienu l-istess bħal f'tal-kuntratt ta' qabel;

Illi bis-saħħa ta' kitba privata li saret fit-3 ta' Jannar, 2001¹⁸, l-imħarrkin miżżewġin Attard daħlu bħala garanti solidali għall-imsemmija faċilita' sas-somma ta' sitt mija u wieħed u erbgħin elf mitejn u ħamsin Lira Maltin (Lm 641,250)¹⁹, li tiġi ħamsa u sebgħin fil-mija (75%) tal-faċilita' kollha mogħtija lil Tribag u Elbros Construction Limited. HSBC laqa' dik il-garanzija fit-23 ta' Jannar, 2001. Jidher mill-atti tal-kawża wkoll li, qabel ma saret l-imsemmija kitba, l-imħarrkin miżżewġin Attard kienu dehru wkoll fuq kitba privata oħra ta' għoti ta' garanzija f'Mejju tal-1999, jiġifieri ftit jiem qabel sar l-ewwel kuntratt tal-4 ta' Ġunju, 1999;

Illi kitba privata ta' garanzija solidali saret ukoll fit-3 ta' Jannar, 2001²⁰, minn SAC u sal-istess ammont li daħlu garanti għalih l-imħarrkin Attard;

Illi b'zewġ kitbiet privati oħrajn tad-19 ta' Jannar, 2000²¹, l-imħarrkin Dalli u Asset kienu daħlu garanti solidali ma' Tribag sal-istess ammont li daħlu għalih l-imħarrkin Attard u SAC;

---

¹⁶ Dok "B", f'pagġ. 11 – 6 tal-proċess

¹⁷ Li jġibu € 1,991,614.30 fi flus tal-lum

¹⁸ Dok "C", f'pagġ. 17 sa 20 tal-proċess

¹⁹ Li jġibu € 1,493,710.70 fi flus tal-lum

²⁰ Dok "D", f'pagġ. 21 – 4 tal-proċess

²¹ Dokti "E" u "F", f'pagġ. 25 sa 32 tal-proċess

Illi b'ittra tal-21 ta' Novembru, 2002²², HSBC talab lil Tribag tħallas il-bilanċ li kien hemm dovut sa dakinhar fi żmien sebat ijiem (“*call in*”);

Illi wara xi żmien li kienu jsiru fħlasijiet biex inaqqsu l-indebitament²³, f'Marzu tal-2005, il-facilita' nqasmet billi mill-bilanċ li kien dovut lil HSBC dak iż-żmien, tliet kwarti ntefa' fuq Tribag (Lm 103,592.37)²⁴ u l-bqija (kwart) intefa' fuq Elbros (Lm 34.530.79)²⁵. Elbros qatgħet id-dejn tagħha ma' HSBC²⁶, filwaqt li Tribag wettqet depożitu ta' tlieta u ħamsin elf Lira Maltija (Lm 53,000) imma mbagħad baqgħet ma' fħallset xejn aktar mill-bilanċ. Huwa minħabba f'hekk li HSBC qiegħed jitlob il-fħlas tal-bilanċ imsemmi minnu fl-ewwel talba attriċi²⁷;

Illi fil-5 ta' Mejju, 2008, HSBC fetaħ din il-kawża;

Illi l-konsiderazzjonijiet ta' bixra legali li l-Qorti jifdlilha tqis jintrabtu b'mod ewlieni mal-kwantifikazzjoni tal-ammont li HSBC jippretendi li għad fadallu jitħallas fid-dawl tar-rabta li d-debitriċi ewlenija tiegħu (Tribag) għamlet biex tħallas dak minnha dovut. Jidħlu wkoll id-difiżi mressqa mill-imħarrkin miżżewġin Attard u SAC bħala garanti *in solidum* ma' Tribag;

Illi b'riferenza għall-**eċċezzjonijiet preliminari** tal-imsemmija imħarrkin Attard u SAC jidher li ma hemmx wisq x'wieħed jgħid. It-tieni eċċezzjoni

²² Dok “CSC”, f'pag. 147 tal-proċess

²³ Ara Dok “X(3)”, f'pag. 35 tal-proċess

²⁴ Li jgħibu € 241,305.31 fi flus tal-lum

²⁵ Li jgħibu € 80,435.10 fi flus tal-lum

²⁶ Dok “X(2)” u affidavit ta' Christopher Sladden 17.6.2009, f'pag. 34 u 113 – 5 tal-proċess

²⁷ Ara prospett Dok “X(1)”, f'pag. 33 tal-proċess

(li tgħid li huma ma kinux il-kontraditturi leġittimi tal-azzjoni attriċi) kienet minnhom irtirata fi stadju bikri tal-każ. Min-naħa l-oħra, dwar l-ewwel eċċezzjoni preliminari jidher li dan tnissel minn ekwivoku proċedurali. Kif ingħad, ġara li meta HSBC fetaħ din il-kawża, naqas li jagħmel l-avviż li jissema fl-artikolu 156(1)(d) tal-Kap 12. HSBC minnufih intebaħ b'dan u b'rikors imressaq tmint ijiem wara li ressaq ir-rikors Maħluf, talab li jissostitwixxi r-Rikors Maħluf billi jiddaħħal l-imsemmi avviż. Din il-Qorti kienet laqgħet it-talba taħt l-artikolu 175(1) tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta u ordnat in-notifika mill-ġdid tal-att promotur. Billi jidher li l-imħarrkin Attard u SAC kienu laqgħu n-notifika kemm tar-Rikors Maħluf oriġinali u kif ukoll ta' dak mibdul, inqalgħet xi diffikulta' dwar jekk il-kawża kenitx imressqa taħt il-Proċedura Sommarja Speċjali jew inkella jekk tressqitx skond it-mexxija ordinarja tal-kawżi;

Illi f'kull każ, din id-diffikulta' ma kenitx ta' xkiel għall-imħarrkin Attard u SAC għaliex huma ressqu t-Tweġiba Maħlufa tagħhom u ma garrbu l-ebda ħsara li setgħet tellfithom milli jiddefendu kif imiss il-każ tagħhom. Forsi kien ikun aktar ta' fejda u interess għalihom li kieku, wara li ressqu t-Tweġiba Maħlufa, indenjaw jidhru fil-kawża biex tabilnaqq jiddefendu lilhom infushom u jressqu l-provi li kienu wegħedu li kellhom x'iressqu;

Illi għalhekk ma hemm l-ebda raġuni tajba biex il-Qorti tilqa' l-ewwel eċċezzjoni preliminari;

Illi għal dak li jirrigwarda **l-eċċezzjoni fil-mertu** tal-imħarrkin Attard, din trid tintrabat mat-**talbiet attriċi**. Fil-qofol tagħha, dik l-eċċezzjoni tinvoka principju magħruf – jġigifieri, li min jallega jrid jipprova. HSBC ressaq xhieda u provi dokumentali biex juri kif wasal għas-somma mitluba minnu. L-imħarrkin Attard ma merew bl-ebda mod il-provi miġjuba minn

HSBC. Kienu biss l-imħarrkin Dalli u Asset li ippruvaw jgħarblu lix-xhieda tal-Bank attur dwar il-kontegġi u l-proċeduri mnedijin bejn il-partijiet qabel ma nfetħet il-kawża. Dawn, madankollu, ftit li xejn naqqsu mis-siwi tal-provi dokumentali li tressqu u kienu iżjed marbutin mad-diskrezzjoni li ħadem biha HSBC biex ittratta l-ħlas lura tad-dejn mal-garanti għal rashom;

Illi ta' min jgħid li mix-xhieda ħareġ ukoll li Tribag kienet waslet f'qagħda finanzjarja mwiegħra²⁸ u kien minħabba f'hekk li kienu saru bosta laqgħat bejn HSBC u d-debituri u r-rispettivi garanti maħsuba biex isibu t-triq li bih id-dejn kellu jinqata'. Imma dawn, sostanzjalment, ma bidlu xejn mill-fatt li HSBC kien jaf tajjeb kemm kien għad fadallu jitħallas;

Illi skond id-dritt, HSBC kellu kull jedd li jagħżel li l-azzjoni²⁹ jillimitaha għad-debitrici ewlenija Tribag biss. Dan il-jedd kien ukoll mistħoqq, għaliex Elbros Construction Limited waslet biex qatgħet id-dejn tagħha. Kienet Tribag li baqgħet ma setgħetx tissalda d-dejn li kellha. Madankollu, dik l-għażla li għamel HSBC ma kinitx tfigher li l-garanti solidali ta' Tribag jinħelsu mir-rabta tagħhom;

Illi l-prospett aġġornat tal-pretensjoni attriċi ddaħħal fl-atti tal-kawża wara li kien intlaħaq l-arranġament mal-imħarrkin Dalli u Asset. Dan il-prospett³⁰ jaġġorna l-qagħda tal-kont sas-6 ta' Mejju, 2014. Minn dan id-dokument, joħroġ li s-somma li għadha dovuta lil HSBC minn Tribag, l-imħarrkin Attard u SAC jitla' għal mija u tnejn u disgħin elf ħames mija u tlieta u erbgħin euro u ħamsa u sebgħin ċenteżmi (€ 192,543.75) li jirrappreżenta l-kapital ta' mija u tmienja u sittin elf u erbgħin euro u tliet

²⁸ Affidavit ta' Catherine fenech 17.6.2009, f'pagġ. 108 – 110 tal-proċess

²⁹ Art. 1939 tal-Kap 16

³⁰ Dok "CF1", f'pag. 777 tal-proċess

ċenteżmi (€ 168,040.03) mitlub fl-ewwel talba tar-Rikors maħluf u l-bilanċ ta' erbgħa u għoxrin elf ħames mija u tliet euro u tnejn u sebgħin ċenteżmi (€ 24,503.72) bħala mgħax fuq l-imsemmi ammont³¹;

Illi wieħed irid iżomm quddiem għajnejh li l-Qorti hija marbuta li tilqa' t-talba kif magħmula u ma tistax tagħti aktar minn dak li jintalab, bla ma tkun qiegħda tikser il-liġi u r-regoli tal-proċedura. Fil-fatt irid jingħad li s-somma tal-imgħax taqbeż dik imsemmija fl-ewwel talba, minħabba li l-prospett li tressaq issa minn HSBC jaġġorna l-qagħda sa' Mejju tal-2014. Dan ifisser li l-imgħax pretiż minn HSBC jaqa' wkoll taħt it-tieni talba tiegħu u mhux biss taħt l-ewwel talba. Ifisser ukoll li, minkejja l-ħlasijiet li saru u l-arranġamenti mal-imħarrkin l-oħrajn, ma naqas xejn mill-pretensjoni oriġinali tal-kapital dovut għaliex jidher li l-ħlasijiet li saru bil-ħniena kienu jservu biex jinqata' l-imgħax li kien qiegħed jingema';

Illi fir-rigward tal-ewwel talba attriċi safejn tirreferi għall-ħlas tal-imgħaxijiet miġmugħin, ma tressqu l-ebda provi mill-imħarrkin Attard li jwaqqgħu l-mod kif HSBC ħadem l-imgħax imsemmi fit-tieni talba. Min-naħa l-oħra, rappreżentanti ta' HSBC taw raġunijiet tajba biex juru dak l-imgħax kif inħadem³²;

Illi jrid jingħad ukoll li skond il-kitbiet privati tal-għoti tal-garanzija, l-imħarrkin Attard u SAC kienu ntrabtu flimkien ma' Tribag sal-ammont ta' sitt mija u wieħed u erbgħin elf mitejn u ħamsin Lira Maltin (Lm 641,250). Din ir-rabta taqa' sewwa fil-parametri tal-ammont aġġustat li HSBC għadu jippretendi li għad irid jitħallas mingħand Tribag. Dan ifisser li l-imħarrkin Attard u SAC huma marbuta solidalment ma' Tribag għal din is-somma kollha;

³¹ Xhieda ta' Catherine Fenech 6.5.2014, f'pag. 779 tal-proċess

³² Xhieda ta' Christopher Sladden 2.3.2010, f'pag. 242 – 4 tal-proċess

Illi għalhekk l-ewwel talba attriċi, safejn tirrigwarda lill-imħarkin Attard u SAC hija mistħoqqa u sejra tintlaqa’;

Illi t-tieni talba attriċi timxi mal-ewwel waħda. It-talba ta’ ħlas ta’ mgħax legali bir-rata msemmija taqbel ma’ dak li trid il-liġi³³ u hija wkoll il-konsegwenza loġika tal-effett tal-kanonizzazzjoni tas-somma msemmija fl-ewwel talba;

Illi għalhekk, it-tieni talba hija wkoll tajba u sejra tintlaqa’;

Illi dan ifisser li l-eċċezzjoni fil-mertu mqajma mill-imħarkin Attard mhix mistħoqqa. Jerga’ jingħad li biex eċċezzjoni titqies tajba, jeħtieġ li min jqanqalha jsostniha bi provi meħtieġa. Billi l-imħarrkin Attard ma ressqu l-ebda prova, minkejja ż-żmien xieraq li ngħatalhom biex jagħmlu dan, jiġi li l-prova ta’ HSBC ma hija kontradetta bl-ebda mod;

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qiegħda taqta’ u tiddeċiedi l-kawża billi:

Tastjeni milli tqis aktar l-azzjoni attriċi safejn din ittiegħdet kontra l-imħarrkin Sebastian u Maria miżżewġin Dalli u kontra Asset Investments

---

³³ Art. 1852(1) tal-Kap 16

Limited, u dan fid-dawl tal-fatt li l-Bank attur ċeda l-atti tal-kawża fil-konfront tagħhom;

Tilqa' l-ewwel talba attriċi u tikkundanna lill-imħarrkin Tribag Limited bħala debitori ewlenija u lill-imħarrkin Alexander u Carmelina miżżewġin Attard u l-kumpannija mħarrka S.A. Construction Limited, bħala garanti solidali mad-debitori ewlenija, u flimkien u solidalment bejniethom il-koll is-somma ta' mija u tmienja u sittin elf u erbgħin euro u tliet ċenteżmi (€ 168,040.03) rappreżentanti l-bilanċ għad-debitu fl-*Overdraft Account* mal-istess Bank attur (Kont Numru 043-003904-001) flimkien mas-somma ta' tlitt elef u tlieta u disgħin euro u tmienja u sebgħin ċenteżmi (€ 3,093.78) bħala mgħax fuq l-imsemmi ammont maħdum sal-4 ta' Jannar, 2008;

Tilqa' t-tieni talba attriċi u tikkundanna lill-istess imħarrkin Tribag Limited, Alexander u martu Carmelina Attard u S.A. Construction Limited, flimkien u solidalment bejniethom, iħallsu l-Bank attur l-imgħax legali bir-rata tat-tmienja fil-mija (8%) fis-sena fuq is-somma msemmija, b'señħ mill-5 ta' Jannar, 2008, sal-jum tal-ħlas effettiv;

Tordna li l-imħarrkin Tribag Limited, Attard u S.A. Construction Limited iħallsu l-ispejjeż tal-kawża, ħlief dawk relattivi għall-imħarrkin miżżewġin Dalli u Asset Investments Limited, li jitħallsu mill-Bank attur; u

Tawtorizża lill-Bank attur jirtira ż-żewġ dokumenti “CFY” u “CFZ” imressqa minnu fit-2 ta' Marzu, 2010³⁴, u li b'ordni tal-Qorti kienu riżervati biss għall-konjizzjoni tal-Qorti u tal-partijiet³⁵.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----

---

³⁴ Paġġ. 135 sa 142 tal-proċess

³⁵ Paġġ. 232 tal-proċess